



Saksframlegg

Arkivreferanse: 2020/787-2
Saksbehandler: Ann Evy Duun
Dato: 01.02.2020

Søknad om å bli pilotkommune for fritidskort

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Namsos formannskap	13.02.2020	
Namsos kommunestyre	13.02.2020	

Rådmannens innstilling

1. Namsos kommunestyre vedtar at Namsos kommune skal søke om å bli pilotkommune for fritidskort.
2. Dersom Namsos kommune blir pilotkommune for fritidskort, bevilges tiltaket inntil kr. 250 000,- som kommunalt bidrag for høsten 2020. Beløpet finansieres ved bruk av disposisjonsfond.
3. For 2021 innarbeides midler til en eventuell pilotering i ordinært budsjett.

Dokumenter i saken

Type	Dato	Tittel	Adressat
I	20.01.2020	Utlysning av midler - forsøk med fritidskort	Bufdir
S	01.02.2020	Søknad om å bli pilotkommune for fritidskort	

Saksopplysninger

Bufdir (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet) lyste 20. januar 2020 ut midler til forsøk med fritidskort for høst 2020 og vår 2021, med mulighet for forlengelse ut 2021. Midler for 2021 lyses ut med forbehold om budsjettvedtak i Stortinget. Søknadsfrist for forsøksordningen er 14. februar 2020.

Målet med forsøket er å høste erfaringer med fritidskortordninger. Erfaringene fra arbeidet skal senere benyttes som grunnlag for videre arbeid med en eventuell nasjonal fritidskortordning. Målet med fritidskortordningen er å bidra til at flere barn og unge får delta i faste, organiserte fritidsaktiviteter.

Fritidskortet skal være universelt og for alle barn i alderen 6 til fylte 18 år. Samtidig skal det arbeides særskilt med å få utsatte grupper som i utgangspunktet har lav deltakelse, til å benytte ordningen.

Kommunene vil motta et tilskudd på mellom 800 og 1000 kroner per barn i målgruppen per halvår. I tillegg kan hver deltakerkommune søke om inntil kr. 500 000 til utviklingsmidler/administrasjon av prosjektet i halvåret.

Forsøkskommuner som stiller med lokal finansiering, vil tildeles en noe høyere statlig finansiering enn de som ikke gjør det. Lokal finansiering kan være kommunale bidrag, midler fra lokalt næringsliv eller andre givere. Anslått lokalt finansieringsbeløp skal oppgis ved søknad.

Midlene er øremerket fritidsaktiviteter for målgruppen og skal bidra til å dekke deltakeravgift til *faste, jevnlige, organiserte aktiviteter som gir mulighet for tilhørighet over tid*. Administrasjonsmidler skal brukes til utvikling og administrasjon av prosjektet.

Kommunene velger selv hvordan den kommunale finansieringen fordeles på barna i målgruppen, f.eks. kan den benyttes til å heve beløpet for utvalgte grupper.

Bufdir utreder mulighetene for en statlig digital løsning for fritidskortet. Det er uklart om en slik løsning vil bli realisert i løpet av forsøksperioden.

Ordningen med pilotkommuner for fritidskort har en økonomisk ramme på 45 millioner kroner i 2020 (inkludert helårsutbetaling til Arendal og Vadsø).

Les mer om utlysningen her:

[https://bufdir.no/Tilskudd/Soke om tilskudd/Barn og ungdom/fritidskortet pilot/](https://bufdir.no/Tilskudd/Soke_om_tilskudd/Barn_og_ungdom/fritidskortet_pilot/)

Vurdering

Namsos kommunestyre vedtok 13.12.2018 (PS 72/2018) følgende:

Barn og unges mulighet for deltakelse i ulike typer fritidsaktiviteter og fellesarrangementer er sentralt for en best mulig barndom. Namsos igangsetter et arbeid med å utvikle en egen modell av et aktivitets- og opplevelseskort: modellen presenteres som et forslag for fellesnemda i løpet av 2019.

Fellesnemda fikk 29.08.2019 framlagt orienteringssak om pilotordning for fritidskort. Endelig sak til det nye kommunestyret skulle legges fram når deltakelse i pilotprosjektet var avklart, eller senest i tilknytning til budsjettbehandlingen for 2020.

Da forslag til budsjett 2020 ble lagt fram, var pilotordningen fortsatt ikke utlyst. Fritidskort ble omtalt tekstlig i budsjettet:

Det ble i revidert nasjonalbudsjett 2019 satt av midler til et pilotprosjekt med fritidskort, og i forslag til statsbudsjett 2020 er ytterligere midler foreslått bevilget for at flere kommuner kan inngå i pilotordningen.

Fritidskort er en ordning for alle barn og unge for å dekke utgifter til fritidsaktiviteter. I tillegg til det statlige bidraget skal de være mulig for kommunene å legge på en lokal andel, for eksempel til barn som lever i lavinntektsfamilier, uten at dette er synlig for andre. På denne måten kan stigmatisering unngås.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) vil lyse ut midler for å rekruttere flere kommuner og bydeler som skal bidra til å utvikle fritidskortordningen. Midlene skulle opprinnelig lyses ut tidlig i høst, men utlysningen har fortsatt ikke kommet. Det prioriteres ikke å avsette midler til tiltaket før ordningen lyses ut og rammene tydeliggjøres, men det vil fremmes egen sak så fort dette er avklart.

Nåsituasjon

Namsos er en aktiv kultur- og idrettskommune, med mange ulike muligheter for barn og unge til å delta i et mangfold av fritidstilbud. Samtidig er det barn og unge som blir ekskludert grunnet dårlig økonomi. Å føle seg utenfor og oppleve utenforskap har store konsekvenser, både for den enkelte og for samfunnet. Det handler om utenforskap som har alvorlige økonomiske og sosiale konsekvenser, og er til hinder

for at det enkelte menneske kan leve et godt liv. Tidlig innsats for å forhindre utenforskap er særlig viktig.

Frivillig foreningsliv og den uformelle og uorganiserte frivilligheten utgjør et vesentlig bidrag til det norske velferdssamfunnet. Gjennom aktivitet og felles opplevelser skapes tillit mellom mennesker og gode lokalsamfunn. Her etableres fellesskap, tilhørighet og nettverk. Utenforskap er en økende utfordring, både på landsbasis og i vårt eget lokalsamfunn.

Namsos kommune (tidligere Fosnes kommune, Namdalseid kommune og Namsos kommune, samt Lund krets) hadde cirka 350 barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt i 2017 (bufdir). Det utgjør henholdsvis 18,5 %, 14,3 % og 12,3 % ([Trøndelag i tall 2019](#)). Lav inntekt betyr at foreldre ofte må velge bort aktiviteter som organisert idrett og fritidsaktiviteter, da dette medfører utgifter som deltakeravgift, utstyr, transport og deltakelse i cuper, seminar og reiser.

Ungdata 2017 viser at 67 % av ungdommen i 8.-10. klasse var med i en organisasjon, lag eller forening. 62 % hadde deltatt i idrettslag den siste måneden. 30 % har deltatt i en fritidsklubb, ungdomshus og/eller en ungdomsklubb den siste måneden. 19 % har deltatt i en religiøs forening den siste måneden, og 6 % har deltatt i korps, kor, eller orkestre. 31 % har deltatt i en kulturskole eller musikkskole den siste måneden ([Ungdata 2017](#))

I utkast til kommuneplanenes samfunnsdel er ett av delmålene at «Namsos kommune skal legge til rette for et tilgjengelig, mangfoldig og aktivt kulturliv i hele kommunen». Dette skal oppnås ved å «Sikre et bredt og inkluderende kulturliv, hvor alle gis anledning til å skape, delta og oppleve» og «Øke forståelsen av kulturens og idrettens betydning for å fremme helse, livsmestring og sosial utjevning»

I utkast til «Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer, Namsos kommune 2020-2023» foreslås det som prioritert område at «Alle barn skal ha mulighet for å være med på minst en fritidsaktivitet». Videre prioriteres det å «styrke barn og unges psykiske helse» og «styrke tverrfaglighet i det forebyggende arbeidet for aldersgruppen 0-24 år ved å ha spesiell oppmerksomhet på utjevning av sosiale helseforskjeller, forhindre utenforskap og motvirke barnefattigdom».

Eksisterende og planlagte tiltak

En eventuell pilot for fritidskort må sees i sammenheng med andre eksisterende eller planlagte tiltak i kommunen. Dette gjelder blant annet BUA Namsos v/Namsos frivilligsentral (utstyrsbu for sports- og friluftsutstyr og musikkbua med instrumenter og musikkutstyr), innføring av friplasser i kulturskolen, innvandrerstøttenes støtte til fritidsaktiviteter og fritidsguider (studenter som bistår flyktningfamilier med barn, for å sikre større deltakelse i frivillige aktiviteter), gratis bading i det kommunale svømmeanlegget Oasen tom 4. klasse, og gratis bruk av minste heis i det kommunale slalåmanlegget Bråten. Namdalseid frivilligsentral tilbyr gratis aktivitetsuker for barn og unge i høst- og vinterferien, og NAV har innvilget noe

tilskudd til deltakelse i fritidsaktiviteter for barn og unge fra det kommunale tiltaksbudsjettet (ca. 40 000,- i 2019 i daværende Namsos kommune). I tillegg har kommunen flere åpne møteplasser, blant annet fritidsklubber og bibliotek/innbyggertorg.

Søknad om innføring av fritidsstipend er rangert som nummer én i den kommunale prioriteringen til Bufdirs nasjonale tilskuddsordning for å inkludere barn og unge. Hvilke utgifter som ligger i et fullverdig fritidstilbud vil variere avhengig av aktivitet, men det vil ofte dreie seg om utstyr, turer, cuper og lignende. Ordningen med fritidsstipend skal være fleksibel, søknadsprosessen er enkel, saksbehandlingen effektiv, og stipendet omfatter alle typer fritidsaktiviteter. Fritidsstipendet har barn og unge fra husholdninger med vedvarende lavinntekt som målgruppe, og vil kunne supplere et fritidskort på en svært god måte.

Namsos kommune har inngått en samarbeidsavtale med Nasjonal dugnad mot fattigdom og utenforskap blant barn og unge (NDFU) om gjennomføring av en Alle Med-dugnad. Denne gjennomføres 13. februar og målet er å skape en felles bevissthet og komme fram til konkrete ideer til hva som skal til for å få alle med i fritidsaktivitet. Kommunalt ansatte, folkevalgte, ungdomsråd, frivillige lag og foreninger/organisasjoner og andre interesserte er inviterte til dugnaden.

For at en innføring av fritidskort og fritidsstipend skal kunne implementeres på en vellykket måte, er det viktig å styrke koordineringen av dagens innsatser. Trygg Arena er en samlebetegnelse på at Namsos kommune er pilot på programfinansiering 0 – 24 og et prosjekt med Trøndelagsforskning som har som målsetting å finne gode metoder og rutiner for samhandling og koordinering opp mot utsatte barn og ungdom og deres familier. Rådmannens ledergruppe er styringsgruppe for Trygg Arena. Prosjektgruppa består av representanter for virksomhetene innenfor oppvekst og opplæring, kultur og inkludering, strategi og samfunnsutvikling og helse og velferd. Dersom Namsos blir pilotkommune for fritidskort vil dette være ett av tiltakene som vil kunne inngå i den helhetlige tilnærmingen Trygg Arena representerer.

Arbeid med søknad

Administrasjonen har igangsatt arbeidet med søknad om at Namsos skal bli pilotkommune for fritidskort. Idrettsråd og ungdomsråd er involvert i prosessen, og i tillegg vil Alle Med-dugnaden kunne gi nyttige innspill til søknaden. Det er opprettet dialog med Namdal næringsforening som støtter initiativet.

Søknaden skal inneholde søknadsbeløp til administrasjon/utvikling (inntil 500 000 per halvår) og en halvårlig totalsum for antall barn i målgruppen. Bufdir sine beregninger viser at Namsos kommune har 2285 barn i målgruppen. Namsos kommune vil derfor søke Bufdir om tilskudd på kr 2 285 000 per halvår pluss utgifter til administrasjon/utvikling.

Rådmannen anbefaler at Namsos kommune søker om å bli pilotkommune for fritidskort. Fritidskort vil kunne være ett av tiltakene som bidrar til å styrke barn og unges psykiske helse, utjevne sosiale helseforskjeller, forhindre utenforskap og motvirke barnefattigdom. Lokal finansiering må, i tillegg til politisk vedtak om kommunalt bidrag, synliggjøres gjennom å kartlegge eksisterende kommunale innsatser og avklare muligheter for økonomisk støtte fra lokalt næringsliv.

Miljømessig vurdering

Å føle seg utenfor og oppleve utenforskap har store konsekvenser, både for den enkelte og for samfunnet. Deltakelse i fritidsaktiviteter skaper fellesskap, tilhørighet og nettverk. Tidlig innsats for å forhindre utenforskap er særlig viktig.